

[בחזקת] של בהמה חיה בריאה שהוטתה, מפני שני דברים:

טעם אחד — מפני שמתעהו, שעור של שחוטה חזק יותר מעור של מתה.

וטעם אחד — מפני הסכנה, שמא מתה הבהמה מגשיכת נחש והארס נשאר בעור.

ולא ישגור אדם לחבירו חבית של יין, ושמן צף על פיה, שחבירו חושב שהחבית מלאה שמן והולך ומזמין אורחים, ולבסוף אין לו שמן עבורם.

ומעשה באחד ששיגור לחבירו חבית של יין, ושמן צף על פיה. והלך וזימן עליה אורחין ונכנסו לסעוד. לבסוף מצאה שהיא של יין, וחנוק את עצמו מרוב בושה, שלא היה לו במה להאכילם.

ואין האורחין רשאים ליתן ממה שלפניהם לבנו ולבתו של בעל הבית, שמא אין לו מזון אחר לתת להם ובא לידי בושה, אלא אם כן נטלו רשות מבעל הבית.

ומעשה באחד שזימן ג' אורחים בשני בצורת, ולא היה לו מה להניח לפניהם אלא פת כשיעור שלש ביצים. בא בנו של בעל הבית, נטל אחד מהם, מהאורחין את חלקו ונתנו לו. וכן עשה האורח השני, וכן השלישי. בא אביו של תינוק מצאו שעוזק, שסוגר חלק אחד בפיו, ושתיים מחזיק בידיו. חבטו בקרקע שכעס עליו מפני שלא היה לו דבר אחר לתת לאורחים, ומת. כיון שראתה אמו, עלתה לגג ונפלה ומתה. אף הוא עלה לגג ונפל, ומת.

אמר רבי אליעזר בן יעקב: על דבר זה נהרגו שלש נפשות מישראל!

והוינן בה: מאי קמשמע לן רבי אליעזר בן יעקב?

ומתריצין: תנא דברייתא קמשמע לן דכולה רבי אליעזר בן יעקב היא. שהתנא שסידר הברייתא שכח בתחילה להזכיר שמו, וחזר והזכיר שמו [עפ"י רש"י לקמן קד — ב].

תנו רבנן: השולח ירך לחבירו, אם היא שלמה — אינו צריך שיטול הימנה גיד הנשה, שניכר שלא הוציאו מהירך את הגיד וחבירו לא יכשל לאכלה בלא נטילה. ואם היא חתוכה — צריך ליטול הימנה גיד הנשה שחבירו עלול לחשוב שכבר הוצא ממנה הגיד ויאכלנה בלא נטילת הגיד.

ובשולח לעובד כוכבים — בין חתוכה ובין שלמה אינו צריך ליטול הימנה גיד הנשה. ולקמן יתבאר הטעם.

ומפני שני דברים אמרו אין מוכרין נבלות וטרפות לעובד כוכבים.

אחד, מפני שמתעהו, שהוא חושב שהבשר כשר, והכשר יותר משובח מהטריפה.

ואחד, שמא יחזור וימכרנה לישראל אחר.

ולא יאמר אדם לעובד כוכבים: קח לי קנה לי בדינר זה בשר, מפני שני דברים.

אחד, מפני האנסין שמא הגוי יקח בחזקה ב-צד בשר מהטבח ולא ישלם לו. ואחד, שמא מוכרין לו נבלות וטריופות.

אמר מר: ובעובד כוכבים — בין שלמה בין חתוכה אינו צריך ליטול הימנה גיד הנשה.

לעובד כוכבים קח לי בדינר זה בשר מפני שני דברים. אחד מפני האנסין, ואחד שמא מוכרין לו נבלות וטריפות! ואי מיירי במקום שמכריזין הרי אין לחשוש שימכרו לו טריפה, דאי איתא דהוי טריפה היום — אכרוזי הווי מכרוזי! ומכיון שלא הכריזו, סימן שאין היום טריפה.

אלא, פשיטא דמיירי במקום שאין מכריזין, ואין לדעת שמא נמצאה היום בהמה טריפה, ויש חשש שמא ימכרו ממנה לגוי.

השתא תיקשי: רישא וסיפא במקום שאין מכריזין, מציעתא במקום שמכריזין!?

ומתרצינן: אמר אביי: אין! רישא וסיפא במקום שאין מכריזין, ואילו מציעתא במקום שמכריזין!

רבא אמר: כולה ברייתא במקום שמכריזין.

רישא וסיפא מיירי שהכריזו שנמצאה היום בהמה טריפה, הלכך ברישא מותר לשלוח לגוי ירך ואין לחשוש שמא ישראל יקנה אותה ממנו, שהרי היום אסור לקנות בשר מגוי. ובסיפא אסור לישראל לתת דינר לגוי שיקנה בשר עבורו שמא ימכרו לו מהטריפה.

מציעתא מיירי שהיתה טריפה היום ולא הכריזו מחמת אונס, הלכך אסור למכור את הטריפה הזאת לגוי, כי שמא יקנה ממנו ישראל, שהרי מותר היום לקנות מגוי כיון שלא הכריזו.

רב אשי אמר: כולה במקום שאין מכריזין, ששם תמיד אסור לקנות מגוי. ולכן ברישא

והוינן בה: במאי עסקינן? אילימא במקום שמכריזין שהיום נמצאה טריפה באחת הבהמות ובאותו מקום מותר לקנות בשר מגוי באותו יום שלא הכריזו על טריפה, אם כן ירך חתוכה אמאי אינו צריך ליטול הימנה גיד הנשה? והרי כיון דלא אכרוזי היום אתי למיזבן ישראל מיניה דהגוי, ומאחר שהירך חתוכה יחשוב הישראל שהוצא ממנה הגיד, ויכשל באכילת גיד הנשה?

אלא, פשיטא דמיירי במקום שאין מכריזין על הטריפה אם נמצאה, ששם אסור לקנות אף פעם בשר מגוי, שמא באותו יום אכן היתה טריפה והבשר שבידו הוא מאותה בהמה. ולכן מותר לשלוח לגוי אפילו ירך חתוכה בלי להוציא ממנה את הגיד שהרי אין לחשוש שמא ישראל יקנה את הירך מהגוי.

אי הכי, אימא מציעתא דברייתא. דקתני "מפני שני דברים אמרו אין מוכרין נבלות וטריפות לעובד כוכבים. אחד מפני שמטעהו, ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל אחר!" ואי מיירי במקום שאין מכריזין, הרי אין חשש שימכרנה לישראל, דהא לא אתי ישראל למזבן מיניה דגוי, מחשש שמא הבשר הוא טריפה?

אלא, פשיטא, דמיירי במקום שמכריזין והיום אכן היתה טריפה, ומחמת אונס לא הכריזו, ולכן אסור למכור נבלות וטריפות לגוי באותו היום, כי שמא יקנה ממנו הישראל, שהרי היום מותר לקנות מגוי, כיון שלא הכריזו על טריפה.

אי הכי, אימא סיפא דקתני "לא יאמר אדם

מותר לשלוח ירך לגוי ובסיפא אסור לשלוח את הגוי לקנות בשר, כיון שיש לחשוש שמא נמצאה טריפה היום.

ומציעתא אסור למכור נבלות וטרפות לגוי. ואף על פי שבמקום שאין מכריזין אין לחשוש שהישראל יקנה מהגוי את הטרפה, מכל מקום יש לאסור משום גזירה **שמא ימכרנה** הישראל לגוי **בפני ישראל**, ואותו ישראל ישמע איך שהישראל המוכר אומר לגוי שהבשר כשר ויחשוב שהדבר אמת ויבא לקנות את הטרפה מהגוי [עפ"י תו"ד"ה אמר]. [עיי' רש"י ותו' למה ברישא לא אסרו מהאי טעמא לשלוח ירך לגוי גזירה שמא יתננה לו בפני ישראל].

והוינן בה: **היכי מכריזין** כשנמצאה טריפה בעיר?

ומשנינן: **אמר רב יצחק בר יוסף**: כך הוא לשון ההכרזה: **נפל בישראל לבני חילא!** בא לדינו בשר הראוי לגויים.

ומקשינן: **ולימא** ויכריזו: **נפל טריפתא לבני חילא!**?

ומשנינן: אם כן, **לא זבני** הגויים מהבשר, שגנאי הוא להם לאכול בשר שאנחנו לא רוצים לאכול.

ומקשינן: אם כן, שהגויים אינם יודעים שהבשר טריפה איך מותר למכור להם טריפות **והא קמטעי** להו'?

ומשנינן: **אינהו** הוא **דקמטעו אנפשיה!** הם גורמים לעצמם להיות מוטעים מאחר שלא שאלו אם הבשר כשר או טריפה.

כי הא דמר זוטרא בריה דרב נחמן, הוה

קאזיל מסיכרא לבי מחוזא, **ורבא** ורב ספרא הוו קא אתו לסיכרא. פגעו אהדדי נפגשו ליד סיכרא. הוא סבר לאפיה הוא דקאתו מר זוטרא חשב שרבא ורב ספרא באו לקראתו מבי מחוזא, אמר להו מר זוטרא: למה להו לרבנן דטרוח ואתו כולי האי? שהלכתם מרחק כה רב לקראתי.

אמר ליה רב ספרא למר זוטרא: **אנן לא הוה ידעינן דקאתי מר** לא ידענו מבואך כלל, אלא הלכנו לדרכנו ונפגשנו במקרה. אבל, **אי הוה ידעינן** שאתה בא לעיר — **טפי הוה מרחינן!** היינו הולכים עוד יותר לקראתך.

אמר ליה רבא לרב ספרא: **מאי טעמא** אמרת ליה **חכי?** מדוע סיפרת לו האמת דאחלישתיה לדעתיה שהיה סבור שבאנו לכבודו ועתה חלשה דעתו.

אמר ליה רב ספרא לרבא: **והא קא מטעינן** ליה אילו הייתי שותק, ועל ידי כן היה מכיר לנו טובה על כך לחנם.

אמר ליה רבא: **איהו הוא דקא מטעי נפשיה!** לא אנחנו היינו מתעים אותו אילו שתקנו, אלא הוא היה מתעה את עצמו.

ההוא טבחא דאמר ליה לחבריה:

אי הוות פייסת מינאי, לו היה שלום בינינו, צא-א **מי לא ספי** לך הייתי נותן לך משור של פטם, דעבדי, ששחטתי, אתמול.

אמר ליה: למרות שלא נתת לי — **אכלי משופרי שופרי!**

אמר ליה: **מנלך?** מהיכן היה לך? **אמר ליה:** דזבן פלוני עובד כוכבים ממך, וספא לי.